

Kuldinuum tagab majanduslikkuse

Hans-Peter Pecher

Erfolg im Stall, 52, 1, 2013, lk 22

Põrsaste valuga kastreerimise keelu tähtaeg on paljudele farmeritele aktuaalne teema. Lisaks katsemajanditele puudutab see ka neid seakasvatajaid, kes katsetavad kuldinuumi või rakendavad seda kui standardmeetodit. Nii mõnigi küsimus pole lõplikult lahendatud. Umbes 3–5% l kuldikute lihakehadest esineb rasvkoes suurenenud androstenooni- ja skatoolisisalduse tõttu kuldilõhn. Suurtes lihatööstustes on muutunud kultide tapmine rutiinseks.

Kultide müük on viimastel kuudel tekitanud täiendavaid küsimusi, näiteks pidamis- ja söötmistehnika, ratsiooni koostamine ja pidamise majandamine.

Pidamine. Kultide agressiivsuse vähendamiseks tuleb rakendada järgmisi abinõusid: tavalisest (0,75 m²) suurem pind (0,83 m²) väiksemates rühmades, samuti söömisel suurem ala, kus sigade ja söömiskohtade suhe peaks maksimaalselt olema 1:2–3. Stressi vähendamiseks võiks olla ainult kaks kuni kolm kohavahetust farmis (suureneb androstenoonisaldus). Erinevate pidamisviiside võrdluskatsed on näidanud, et pilupõrandal pidamisel on skatoolisisaldus keharasvas väiksem ja jääb kriitilisest piirist allapoole.

Söötmine. On veel lahendamata probleeme. Lüsiini söötmise kõrval on katsetatud ka erinevaid söödalisan-

deid, et vähendada kuldilõhna. On kindlaks tehtud, et suure kasvupotentsiaali ja tailihasisalduse tõttu väiksema söömuse juures peab jälgima nii proteiini- kui ka aminohapete tarvet.

Selleks et väiksemast söödakogusest moodustuks enam keha-, seejuures ka lihamassi, tuleb tingimata jälgida söödasegudes toitainete ja vitamiinide sisaldust. Proteiiniga varustamisel ei pea arvestama ainult söödalüsiini tasemega, vaid ka aminohapete suhte ja nende seeduvusega.

Kuldinuumi tähtsamad seisukohad

- vajavad 5–10% enam laudapinda;
- tuleb sööta enne emiseid;
- sööta *ad libitum*;
- söövad 10% vähem;
- ei vaja suurendatud proteiini- ega lüsiinikogust;
- haiged kohe eraldada;
- sagedamini kontrollkaalumisi;
- iga jooginipli kohta 8–10 kultit;
- üle 40 kg kultit mitte ümber paigutada.

Mis maksab kuldinuum?

- tapamass 96–97 kg (tapasaagis 1,5% kehvem);
- 80–100 g suurem massi-iive (keskmiselt üle 900 g);
- 0,2–0,3 võrra parem söödaväärtus;
- väiksem variatsioon rühmades;
- kadu alla 2%.

Refereeris Olev Saveli